

In het besluit wordt in artikel 2, eerste lid min of meer de lijn van de huidig vereiste opleidingen verwoord. Het oordeel van de Minister is een waarborg voor de kwaliteit van de toegestane opleidingen, zodat hierdoor landelijk een minimum kennisniveau voor de archivaris geldt.

In artikel 2, tweede lid wordt aan die eenduidigheid op onaanvaardbare wijze afbreuk gedaan, omdat daarin aan het verantwoordelijk overheidsorgaan zelf de beoordeling wordt overgelaten. Hierdoor kan een niet gewenste tweedeling ontstaan binnen het vakgebied, waarbij enerzijds archivarissen met een minimum aan vereiste kennis en anderzijds collega's met slechts een beperkte kennis rondlopen. Met name de formulering "in voldoende mate", toch al een probleem bij het beoordelen van wettelijk handelen, geeft te veel ruimte.

Het probleem van onvoldoende beschikbare archivarissen kan mijns inziens beter worden opgelost door de beoordeling bij de Minister te laten, die immers volgens artikel 2, eerste lid, onderdeel b de mogelijk heeft om ook meer opleidingen toe te laten. Op die manier is de toetsing van de toegestane opleidingen landelijk identiek geregeld en wordt een tweedeling (ex artikel 2, eerste of tweede lid) voorkomen.

Mocht dit echter nog niet voldoende zijn, dan kan de Minister nog de bevoegdheid worden gegeven om ontheffing te verlenen aan een verantwoordelijk overheidsorgaan op advies van de rijksarchivaris. Die laatste waarborgt op wel meer terreinen de (eenduidige) kwaliteit van de invulling van de wet. In de Nota van toelichting kunnen dan zaken uit artikel 2, tweede lid worden opgenomen als gronden waarop door het verantwoordelijk overheidsorgaan ontheffing kan worden aangevraagd bij de Minister.

Kortom: het huidige voorstel hink op twee gedachten (vanuit de Archiefwet 1995 en het nieuwe wetsvoorstel (voordat het amendement werd aangenomen) en plaatst die twee naast elkaar, zodat een tweedeling in archivarissen valt te voorzien. Beter is het om landelijk regie te houden, zodat van een archivaris altijd een vaststaand kennisniveau mag worden verwacht. Dat past bij het karakter van de archiefwetgeving, waarbij de archivaris toezicht houdt en het beheer van overgebrachte documenten inricht op basis van die kennis. Het wetsvoorstel Archiefwet 20XX noemt in artikel 6.3, vierde lid "deskundigheid op het gebied van de wetgeving en de praktijk inzake archivistiek" niet voor niets als eerste. Het vermogen om de taken uit te voeren, daarna genoemd, is ook belangrijk maar ligt meer in het verlengde van competenties: die worden doorgaans niet getoetst aan een opleiding.